

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Міжнародні економічні відносини»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДИПЛОМАТІЇ

Освітня програма: Міжнародний бізнес

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
Міжнародні економічні відносини
Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ОСНОВИ ДИПЛОМАТІЇ обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	к.е.н., доц. Козицька Галина Валентинівна
Контактна інформація викладача	(061)769-82-53 kalian@zntu.edu.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити (14 год. лекцій, 14 год. семінарських занять, 2 год. індивідуальних завдань, 60 год. самостійна робота), вид контролю – залік
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити: Для освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок щодо дипломатичної діяльності в сучасному світі попередньо їм необхідно опрацювати такі дисципліни як: «Країнознавство», «Вступ до університетських студій і спеціальності», «Історія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні економічні відносини». Постреквізити: Отриманні знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як: «Міжнародний бізнес», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Міжнародна економічна інтеграція», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: зовнішньоекономічні операції і контакти», «Дипломатичний протокол та професійна етика».	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Доцільність вивчення матеріалу курсу «Основи дипломатії» обумовлена тим, що за допомогою важелів дипломатії забезпечується зовнішня політика сталого розвитку країни та її економічної безпеки в умовах глобалізації. Дипломатія посідає належне місце в загальній системі міжнародних економічних відносин і виконує специфічні функції, спрямовані на підтвердження економічних інтересів країни на міжнародному рівні. Загальні компетентності: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	

Спеціальні (фахові компетентності):

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних /дезінтеграційних процесів, у т ому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторо-часових зв'язків.

СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері дипломатії та міжнародних економічних відносин.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти при здійсненні дипломатичної діяльності.

СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною мовою при встановленні та реалізації дипломатичних зносин.

СК 15. Здатність застосовувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Результати навчання:

РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін в сфері міжнародної дипломатії та міжнародного бізнесу.

РН 2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, фахово використовувати дипломатичну та економічну термінологію.

РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань в галузі дипломатії й міжнародного бізнесу та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів та суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

РН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи, угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин та дипломатії.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей щодо теоретичних та практичних основ дипломатії, особливостей організації сучасної дипломатичної та консульської служби, навичок професійної дипломатичної діяльності в закордонних органах зовнішніх зносин України.

5. Завдання вивчення дисципліни

- засвоєння понятійного апарату дипломатичної галузі;
- засвоєння основних положень та принципів дипломатичної діяльності;
- ознайомлення з історичними етапами розвитку дипломатичної думки;
- набуття навичок з практики дипломатичної та консульської служби як в Україні, так і за кордоном.

6. Зміст навчальної дисципліни

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань основ дипломатії, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для індивідуальної та самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для індивідуальної та самостійної роботи над відповідними темами. Навчальна дисципліна «Основи дипломатії» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 2 змістовних модуля, які містять 7 тем.

Змістовий модуль 1. Теорія дипломатії та дипломатичні представництва.

Тема 1. Поняття дипломатії та дипломатичної служби.

Дипломатія та дипломатична служба: роль, значення, задачі. Дипломатична та консульська служба як форма організаційного забезпечення дипломатичної діяльності. Дипломатична служба України: поняття, функції та система органів. Міністерство закордонних справ України.

Тема 2. Історія та еволюція розвитку дипломатичної і консульської служби.

Ера зародження дипломатії та дипломатичної служби. Греко-римська система дипломатичної і консульської служби. Особливості італійської системи дипломатичної і консульської служби. Французька система дипломатичної і консульської служби. Американська система «нової дипломатії». Розвиток дипломатичної та консульської служби в епоху середньовіччя. Еволюція дипломатичної та консульської служби в XIX столітті. Особливості функціонування дипломатичної та консульської служби в першій половині XX століття. Дипломатична та консульська служба періоду «холодної війни» та другої половини XX століття.

Тема 3. Дипломатичні зносини.

Встановлення дипломатичних зносин. Види та функції дипломатичних представництв. Порядок заснування дипломатичних представництв. Припинення дипломатичної місії. Розташування дипломатичного представництва. Особливості функціонування та завдання дипломатичного представництва. Відсутність повного дипломатичного представництва. Глава дипломатичного представництва. Функції глави дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва: дипломатичний, адміністративно-технічний та обслуговуючий.

Тема 4. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Поняття привілеїв та імунітетів. Привілеї та імунітети дипломатичного представництва. Привілеї та імунітети співробітників представництва. Використання привілеїв та імунітетів, відмова від їх використання. Виникнення права на привілеї та імунітети, особливості користування ними на території третіх держав. Обов'язки дипломатичних агентів та дипломатичних представництв.

Змістовий модуль 2. Консульські установи та міжнародні організації у дипломатичних відносинах.

Тема 5. Консульські установи та організація їх роботи.

Встановлення консульських відносин та відкриття консульських установ. Функції консульської установи та консула. Привілеї та імунітети консульської установи та її персоналу.

Тема 6. Участь міжнародних організацій у розвитку дипломатичних відносин.

Участь міжнародних організацій у здійсненні дипломатичних відносин. Роль Організації Об'єднаних Націй у системі регулювання дипломатичних відносин. Економічні регіональні організації Європейського регіону. Економічні регіональні організації Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Світова організація торгівлі у системі регулювання міжнародної торгівлі.

Тема 7. Спеціальні місії як форма дипломатії.

Еволюція дипломатичних методів. Спеціальні місії. Торговельна дипломатія. Економічна дипломатія. Екологічна дипломатія. Енергетична дипломатія.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Поняття дипломатії та дипломатичної служби	Лекція, семінар	4
2.	Історія та еволюція розвитку дипломатичної і консульської служби	Лекція, семінар	4
3.	Дипломатичні зносини	Лекція, семінар	4
4.	Дипломатичні привілеї та імунітети	Лекція, семінар	4
5.	Консульські установи та організація їх роботи	Лекція, семінар	4
6.	Участь міжнародних організацій у розвитку дипломатичних відносин	Лекція, семінар	4
7.	Спеціальні місії як форма дипломатії	Лекція, семінар, індивідуальна робота	6

8. Самостійна робота

Частина теоретичного матеріалу курсу відведена для самостійного опанування, загальною кількістю 60 годин для денного відділення та 84 години для заочного.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових консультацій 1 раз на тиждень, або в інші часи за домовленістю з викладачем. Також доступні відеозустрічі в системі Zoom, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber, (за графіком консультацій викладача)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Методи контролю: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (залік – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до заліку). Сумарний результат містить 100 балів.

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	40	
7	7	8	8	10	10	10		
30				30				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Перелік питань до контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи дипломатії».

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому

щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».